

Nemzetpolitikai összefoglaló

2012. 36. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Segítség a határon túli doktoranduszoknak

Megvizsgáljuk a lehetőséget, hogy a kutatómunkát pályázatokkal lehessen segíteni – ígérte Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár szombaton a hazai és határon túli doktoranduszszervezetek képviselőivel tartott nemzeti kerekasztal-beszélgetésen Balatonkenesén. Répás Zsuzsanna emlékeztetett: a kormány a nemzetpolitika központjába az összetartozást állította, ezt szeretnék elősegíteni a Kárpát-medencében az élet minden területén. Ha egységesnek képzeljük el a Kárpát-medencét, akkor oktatási szempontból is így kell tenni: kialakítani egy hálózatot, kapcsolódási rendszert, hogy a határon túli oktatási, tudományos szervezetek tudjanak egymásról – fejtette ki. Hozzátette: ez fontos a tudomány szempontjából is, hiszen a politika és tudomány sokszor teljesen más nyelvet beszél, és a politika nem tudja használni a tudomány eredményeit; ezért fontos, hogy a fiatal tudósok nyitottak legyenek a politika iránt. Kérdésre válaszolva elmondta: a Bethlen Gábor Alapnál nem lett több a pénz – igaz, kevesebb sem –, így nehezen tudnak új programokat indítani, de át tudnak csoportosítani forrásokat. A helyettes államtitkár el tudja képzelni, hogy a kutatómunkát pályázatokkal segítsék, erről tárgyalásokat kezd az alap vezetőjével – ígérte. A kormány szerdán elfogadta azt a rendeletmódosítást, amely lehetővé teszi, hogy azok a külhoni magyar diákok, akik magyar nyelvű középiskolában sikeresen leérettségiztek az államnyelvből, ezt középfokú nyelvvizsgaként tudják elfogadtatni Magyarországon, és a felvételi eljárásban is többletpontokat kaphassanak, erre már a 2013-as év eleji kerestféléves eljárásban lehetőség lesz – jelentette ki.

Martonyi a magyar diplomácia elmúlt két évéről

Martonyi János külügyminiszter szerint a magyar diplomáciának nehéz helyzeteket kellett megoldania az elmúlt két évben és ezt túlnyomórészt sikerrel tette meg. A tárcavezető úgy látja, az országgal szembeni támadások nyugvópontra jutottak, újabb vitákra nem számít, ám elképzelhetőnek tartja, hogy a választási részvétel regisztrációhoz kötése - ha megtörténik - kérdéseket vet fel nemzetközi szinten. Ezt szerinte az Alkotmánybíróság (Ab) előzetes normakontrollja kiküszöbölhetné. Martonyi értékelése szerint több nagykövetség rendkívüli teljesítményt nyújtott a Magyarországgal szembeni politikai támadások kezelésében, az uniós elnökséghez kapcsolódó feladatok ellátásában, a szomszédos országokban és különböző válsághelyzetekben is. A Romániához fűződő viszonyról elmondta: az elmúlt két évben az jobb volt, mint korábban bármikor, az utóbbi hónapokban azonban kedvezőtlen változások történtek. Példaként hozta fel a kisebbségi törvényekről szóló módosítást és az úgynevezett Mikó-ügyet. „Most a román félnek kell eldöntenie, hogy ezeknek a kérdéseknek az orvoslásával visszatérünk-e a magyar-román együttműködés elmúlt két évihez hasonló állapotához, fenntartjuk a közép-európai, szomszédos szolidaritást, ami jól működött, vagy pedig egy új szakasz kezdődik” - jelentette ki, megjegyezve, az őszi román választási kampány nem ígérkezik könnyű időszaknak. Martonyi példátlanul minősítette, hogy a szlovák hatóságok hat év elteltével

elmeorvosi vizsgálatnak akarják alávetni Malina Hedviget. Ugyanakkor azt mondta: a magyar-szlovák kapcsolatok meglehetősen jók, és ezen a szlovákiai kormányváltás sem változtatott lényegesen, noha a korábbi viták - a nyelvtörvényről és az állampolgárságról - fennmaradtak.

Harmincezren az Igazság Napján Sepsiszentgyörgyön

Kiáltvány elfogadásával ért véget szombaton délután Sepsiszentgyörgyön az Igazság Napja elnevezésű megmozdulás. A kiáltványt a demonstráció mintegy 30 ezer résztvevője háromszoros igen felkiáltással fogadta el, a jogállamiság elvének érvényesítését, a teljes visszaszolgáltatást, a visszaállamosítási kísérletek megszüntetését és az igazságtalan bírósági döntés orvoslását követelve. A kiáltvány felkéri a román hatóságokat, akadályozzák meg Székely Mikó Kollégium törvénytelen visszaállamosítását, a diplomáciai közösséghez, a nemzetközi intézményekhez, az emberjogi szervezetekhez fordulva kéri, kísérik figyelemmel a romániai visszaszolgáltatási folyamatot, és felhívják a figyelmet, hogy a Mikó visszaállamosítása veszélyes precedenst teremthet, leállhat a restitúció, több ezer egyházi és közösségi ingatlan nem kerülhet vissza jogos tulajdonosához, és a visszaszolgáltatott ingatlanok is veszélybe kerülhetnek. „A mi létünket tagadják, a mi közösségünk tagjait fenyegetik börtönnel, a mi a javainkat akarják jogtalanul elvenni. Ma nekünk kell kiállni és kiáltani, hogy létezzünk, tagjainkat megvédjük és javainkat nem adjuk” – fogalmazott köszöntő beszédében Antal Árpád, Sepsiszentgyörgy polgármestere. „Itt nem két embert, hanem az egész erdélyi magyar közösséget ítelték három év börtönre. De legyen világos mindenki számára, hogy másfél millió magyart nem lehet börtönbe hurcolni!” – mondta az előljáró. „Jelenlétünk eleven cáfolata Ponta miniszterelnök kijelentésének, hogy Székelyföld nem létezik” – mondta Tőkés László hozzátéve, őseink jogán szólalunk fel, amikor nem hagyjuk veszendőbe, amit őseink ránk hagytak. Az európai parlamenti képviselő elmondta, fenyegető telefonos üzenetet kapott, megpróbálták elijeszteni a sepsiszentgyörgyi tüntetésen való részvételtől, a megfélemlítés még működik. Románia teljesítse az EU-s csatlakozáskor vállalt ígéreteit a teljes visszaszolgáltatást, vessen véget a politikai és a gazdasági korrupciónak és biztosítsa az igazságügy teljes függetlenségét, mondta Tőkés László, aki azzal zárta a beszédét, hogy ne érjen véget ez a tüntetés, hiszen semmire sem megyünk, ha ellankadunk, ha kell, legyünk ott Marosvásárhelyen, Zilahon, Nagyváradon vagy Kolozsváron. „El a kezekkel az egyházi tulajdontól, a közösségünk vagyonától” – mondta Kelemen Hunor. Az RMDSZ szövetségi elnöke szerint ma a református egyházat éri támadás, holnap bárki sorra kerülhet, ma két embert zárnak be ártatlanul, holnap kétszázat. A nemzeti minimum a megmaradásunk kulcsa a tulajdonjog megőrzése, mondta Kelemen Hunor, aki szerint a lopakodó visszarendeződés versenyre kelhet a diktatúrával. Nemcsak a múltunktól, a jövőnktől is meg akarnak fosztani a történelem-rablók, nemcsak egy épület visszaállamosítására készülnek, szellemi vagyonunkat is veszélyeztetik. A szövetség elnöke szerint a tét nagy,

hiszen Marosvásárhely polgármestere is szemet vetett a református és a katolikus egyházak tulajdonában levő iskolákra, a nagyváradi polgármester pedig el akarja venni a katolikus egyháztól a pénzügyi palotát. Huszonhárom év alatt 800 ezer hektár közbirtokossági erdőt adtak vissza, de még nem kerültek vissza a csíki magánjavak, az egyházak 1028 ingatlant kaptak vissza, de több száz épület sorsa még bizonytalan, és a visszaállamosítás kísértete járja be Erdélyt, mondta Kelemen Hunor hozzátéve, hogy a szombati tiltakozás üzenete eljut Bukarestbe, Budapestre, Brüsszelbe, Berlinbe és Washingtonba is. A bekiabálások hatására színpadra szólították Sánta Imre bikfalvi református lelkészt, aki megköszönte mindazoknak, akik 57 napig álltak vele együtt a Mikó előtt, és elmondta, hogy a rendőrség bekísért néhány fiatal, mert fegyvernek minősítette a zászlórúdjait. A színpadra hívták Markó Attilát és Marosán Tamást is, majd a tüntetés a kiáltvány elfogadásával, himnuszénekléssel ért véget.

A székely autonómiáért tüntettek a budapesti román nagykövetség előtt, Szegeden ökumenikus istentiszteletet tartottak a Székely Mikó Kollégiumért.

Székelyföld szabadságáért, területi autonómiájáért és a magyar történelmi egyházak által fenntartott erdélyi iskolák visszaállamosítása ellen tartottak tiltakozó demonstrációt a budapesti román nagykövetség épülete előtt mintegy háromszáz ember részvételével szombaton. Budapest XIV. kerületében álló, kordonokkal körülrzárt román külképviselet épülete melletti Izsó utcában felállított színpadon György-Mózes Árpád, a Székelyföldért társaság elnöke azt mondta: a román kormány az elmúlt 19 év alatt nem tett eleget az európai felszólításoknak, hogy tartsa tiszteletben a kisebbségi jogokat, és az iskolák egyházi kézbe történő visszaszolgáltatása Románia uniós csatlakozás után leállt. Bácsfainé Hévízi Józsa, az Erdélyi Szövetség elnöke arról beszélt, hogy egyre kevesebb magyar kerülhet be a román felsőoktatásba, iskolák százai alakulnak át, és elsőként Kolozsvárt fosztották meg a magyar nyelvű oktatástól. Szót emelt az ellen is, hogy a marosvásárhelyi orvosi egyetemen szisztematikusan megszüntették a magyar nyelvű képzést, ezért mint hangoztatta, a sepsiszentgyörgyi Református Székely Mikó Kollégium ügyét nem lehet, és nem is szabad kizárólag egyházi ügyként kezelni. A Székely Nemzeti Tanács nevében ezért egy petíciót is megfogalmaztak, amelyben azt kéri a magyar pártoktól és közéleti szereplőktől, ne tegyék négyévente ismétlődő kampánytémává Székelyföld területi autonómiáját, hanem segítsék annak megvalósulását. A román kormányt pedig felszólítják, tartsa be az ország kötelezettségeit, szolgáltassa vissza a jogtalanul elkobzott egyházi és közösségi javakat. Mindezek betartatásához az Európa Tanács és az Európai Unió intézményeinek segítségét kéri. A budapesti megmozduláson felolvasott petíciót a mintegy háromszáz tüntető közfelkiáltással is megerősítette, és majd írásban juttatják el a román nagykövetség vezetőjének, aki a szervezők szerint nem kívánta átvenni a dokumentumot, de elküldik majd a román kormánynak és az összes uniós magyar intézmények vezetőinek is. Több száz hívő előtt tartott ökumenikus istentiszteletet Kiss-

Rigó László katolikus, Bölskei Gusztáv református és Fabiny Tamás evangélikus püspök szombaton a szegedi dómban a sepsiszentgyörgyi Református Székely Mikó Kollégiumért. Az intézmény visszaállamosítása elleni tiltakozó sepsiszentgyörgyi tüntetés napjára szervezett szertartáson részt vett Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár és Kalmár Ferenc, a KDNP alelnöke is. Répás Zsuzsanna az istentiszteletet követően az MTI-nek hangsúlyozta, a magyar kormány minden jogi és diplomáciai segítséget kész megadni az erdélyi református egyháznak és az ügyben személyesen érintetteknek. A politikus szerint megdöbbentő, hogy a XXI. században, az Európai Unióban a kollégiummal kapcsolatban olyan ítélet születhetett, amely ellent mond minden jogi alapelvnek: a jogbiztonságnak, a tulajdon szentségének és az egyházak függetlenségének. A Székely Mikó Kollégium épülete a református egyház tulajdona, s erről bírósági ítélet született Brassóban – mondta a helyettes államtitkár. Répás Zsuzsanna reméli, hogy a restitúciós bizottság tagjait elmarasztaló „elfogadhatatlan és abszurd” bírósági ítéletet megváltoztatják, sikerül jogorvoslatot találni a romániai igazságügyi fórumokon. Amennyiben ez nem történik meg, a magyar kormány kész továbbvinni ezt az ügyet nemzetközi szintre – tette hozzá. A helyettes államtitkár kifejtette, nagyon fontosnak tartja, hogy a kollégium ügye érdekében a történelmi egyházak mellett azok a romániai magyar pártok is összefogtak, amelyek egyébként rivalizálnak egymással.

Parlamenti választások december 9-én

Az eredetileg tervezett időpontnál egy héttel később, december 9-én rendezik a parlamenti választásokat – döntött szombati ülésén a kormány. Andrei Zaharescu kormánybiztos közlése szerint a halasztás oka az, hogy november 30. Szent András napja, amely idén először hivatalos munkaszüneti nap, akárcsak december 1., a román nemzeti ünnep, így előreláthatóan sok szavazópolgár nem tartózkodik majd otthon. Ez azért fontos, mivel a parlamenti választásokon az emberek csak az állandó lakcímük szerinti szavazókörzetben voksolhatnak.

Sikeres volt a kettős állampolgárságért rendezett kassai tüntetés

Békésen, jó hangulatban zárult a Kassára meghirdetett, a kettős állampolgárság intézményével kapcsolatban összehívott alkotmánymenet. A becslések szerint mintegy hatszázan vehettek részt a rendezvényen. A szervezők korábban húszezer aláírással ellátott ívet adtak le a belügyi tárcának, viszont a minisztérium az alkotmánybírószágra hárította a döntést az ügyben. A menetet megáldotta Kassai Gyula református lelkész, aki egyike azon felvidéki magyaroknak, akit a magyar állampolgárság felvételét követően megfosztottak szlovák állampolgárságától. Az alkotmánybírószágra épülete előtt lezajlott tüntetésen elsőként Samu István, a kettős állampolgárság intézményét szorgalmazó munkacsoport

elnöke ismertette szervezetének a szlovák állampolgársági törvény módosítását célzó elképzeléseit, majd több felvidéki magyar közéleti személyiség is beszédet mondott. Az alkotmánybíróság épülete előtti tiltakozás során a szervezők felolvasták a Székelyföldért Társaság, valamint George Pataki, New York állam volt kormányzójának a kezdeményezés támogatásáról biztosító levelét is. Pataki levelében annak a véleményének adott hangot, hogy a szlovák államnak az állampolgársági törvényben megnyilvánuló intézkedései nem méltóak sem az európai szellemiséghez, sem a két ország közötti jó partneri viszonyhoz. A volt kormányzó úgy értékelte: a szlovákiai magyar közösség tagjai a magyar nemzethez tartoznak, viszont egyidejűleg a szlovák állam kötelékébe is, ezért teljesen természetesnek kell lennie, hogy megkülönböztetések nélkül szlovák állampolgárok maradhassanak. A rendezvényen megjelent többek között a rimaszombati Tamás Ilona, akitől századik életévének betöltése előtt vették el állampolgárságát, de jelen volt Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke is. Magánemberi minőségben Berényi József is megjelent a demonstráción.

Lezajlott a szlovákiai magyar iskolák országos tanévnnyitó ünnepsége

Szeptember elsején, Galántán került sor a felvidéki magyar iskolák országos tanévnnyitó ünnepségére a Szent István római katolikus plébániatemplomban. Pék László, az Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének elnöke köszöntőjében rámutatott: ki kell mondani, hogy a szlovákiai magyar közösség jövőjének alakulása elsődlegesen annak tagjai kezében van. Hozzátette: a jelenlegi „gazdasági értékek által uralt világ” sokat tesz azért, hogy felaprózza a közösségeket ezért a megmaradásért küzdő közösségeknek nincs könnyű dolga. „Vannak veszteségeink, de vannak jó példák is, a nagycsaládosok vagy a nyelvhasználat fontosságára rámutatók” - szögezte le Pék László, aki beszédét - a magyar iskolások létszámcsökkenésére utalva - azzal a kívánsággal zárta: minden pályakezdő pedagógusnak jusson hely a felvidéki magyar iskolákban. A tanévnnyitón ünnepi beszédet mondott Hoffmann Rózsa oktatásért felelős államtitkár is. Hoffmann Rózsa köszöntött minden szülőt aki magyar iskolába íratta gyermekét, és hasonlóképpen a kisiskolásokat is azért, hogy már gyermekként részt vállalnak a magyar nemzethez tartozás érzésében, ami néha megpróbáltatásokkal is együtt jár. „A kétnyelvűség állapota és a gyakran gerjesztett ellentétek, sokszor göröngyössé teszi az utatokat, amelynek kisimításában történelmi szerep vár rátok” - jelentette ki az államtitkár az elsősökhöz szólva. Rámutatott: Magyarország mindent megtesz azért, hogy megkönnyítse a felvidéki magyar szülők számára gyermekeik anyanyelvi taníttatását, ám mindez meddő igyekezet lenne, ha a szlovákiai magyarokban nem élne az a mélyszéges meggyőződés, hogy „itt is van magyar jövő”. A tanévnnyitót követően Hoffmann Rózsa az MTI-nek azt mondta: a nemzetstratégia fontos tartópillére a külföldi országokba sodródott magyarság megmaradásáért folytatott munka, ezért látogatása nem csak gesztus értékű hanem azt az üzenetet is magában hordozza, hogy „velük vagyunk”.

Canak: Vajdaságnak autonomista front kell

Vajdaságnak szüksége van az “autonomista front” megalakítására, jelentette ki Nenad Canak, a Vajdasági Szociáldemokrata Liga elnöke, s hozzátette, Vajdaság kérdésének internacionalizálása segítséget jelenthet Szerbián belüli autonómiájának rendezéséhez. “Vajdaságot folyton kiskorúként és szellemi fogyatékosként kezelik, hiszen nem engedik, hogy saját pénzével rendelkezzen, Szerbia pedig úgy viselkedik vele szemben, mintha a megszállt területe lenne” – jelentette ki Canak a Al Dzsazíra Balkán televízióknak nyilatkozva. Mint mondta, az autonomista front létrehozása nem újdonság, hanem az 1935-ben létrehozott Vajdasági Front folytatása, amelyet csak “össze kell hangolni a mával”. Szavai szerint Vajdaság területével, lakosságával és hatalmi szerveivel önállóan és önként csatlakozott Szerbiához, majd elkövették azt a “történelmi hamisítást”, amely szerint Vajdaság Szerbiában jött létre, s voltaképpen csak egy ideiglenes kommunista tákolmány volt. “Ez túl nagy falat egyetlen párt számára és éppen ezért kell egy fajta frontba tömörülés. Szükségünk van minden olyan emberre, aki megérti, mennyire civilizáció ellenes lépés elfojtani egy olyan térséget, mint Vajdaság, amely az európai értékek bajnoka: nemzetiségek feletti, polgári, regionális és határai a világ minden égtája felé nyitottak” – hangsúlyozta Canak.

Az MNT 1840 magyar elsősnek ajándékoz tanszercsomagot

Vajdaságban 26 önkormányzat 82 településének 70 általános iskolájában indítanak elsős osztályt magyar nyelven a 2012/2013-as tanévben - jelentette ki dr Korhecz Tamás, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke csütörtöki sajtótájékoztatóján. Hozzátette: idén nem indul magyar nyelven elsős tagozat Nezsény és Piros településeken. Az MNT elnöke továbbá elmondta, hogy Vajdaságban összesen 1840 magyar kisdíák kezdi meg az általános iskola elsős osztályát, ami az MNT nagy erőfeszítésének is köszönhető, hiszen 110-el kevesebb gyerek járt magyar nyelvű iskolai előkészítőbe. Idén egyébként négy településen: Adán, Csókán, Becsén és Szabadkán is kevesebb gyerek kezdi meg az általános iskolák elsős osztályait magyar nyelvű tagozatokon, mint tavaly. Korhecz továbbá hangsúlyozta: az MNT célja enyhíteni a beiskoláztatás költségeinek terhét, hogy könnyítsenek a szülők helyzetén, ezért mindegyik magyar elsős kisdíáknak biztosítanak egy tanszercsomagot, amelynek értéke megközelítőleg 40 euró. A csomag a tankönyveken kívül tartalmazza az összes szükséges taneszközt, amely szükséges a tanévkezdéshez. Ezeket a csomagokat a Magyar Nemzeti Tanács képviselői személyesen adják át a gyerekeknek és a szülőknek a tanévnyitó ünnepségeken az iskola első napján, hétfőn, szeptember 3-án. Joó Horti Livia, a Közoktatási Bizottság elnöke a sajtótájékoztatón elmondta, hogy a középiskolákkal kapcsolatos pontos adatok majd csak szeptember közepére lesznek véglegesítve, ellenben annyi már biztos, hogy 12 vajdasági önkormányzat 38 vajdasági középiskolájában lesz

magyar nyelvű oktatás, amelyekbe 1936 diák iratkozott be. A 2063 végzős nyolcadikos 94-95 százaléka folytatja középiskolai tanulmányait magyar nyelven, közülük 323 diák harmadik fokozaton, 1563 diák pedig negyedik fokozaton.

Mégsem lesz regionális nyelv a magyar

Volodimir Zakurenij, a Kárpátalja megyei tanács ügyvezető elnöke, aki a kormányzó Régiók Pártja (PR) képviselőjében irányítja Kárpátalja megye önkormányzatát, a magyar nyelv regionális szintre emelését kezdeményező ukrán ellenzéki parlamenti képviselői indítványra válaszul azt mondta: a Kárpátalja megyei tanácsnak nincs felhatalmazása arra, hogy regionális státusra emelje a magyar nyelvet, ezt esetleg csak az orosz esetben tehetné meg. Hozzátette: sem Ukrajna helyi önkormányzati törvénye, sem az új nyelvtörvénye nem ruházta fel a megyei önkormányzatokat olyan jogosítvánnyal, hogy nyelveknek regionális státust biztosítsanak adta. A politikus szerint a kárpátaljai megyei tanács nem is vizsgálhatja a magyar nyelv regionális státusra történő emelésének és a hivatali ügyintézés, valamint okiratok készítése során való használatának kérdését. Ukrán sajtóinformációk szerint lassan befejezi munkáját az a testület, melyet az ukrán elnök utasítására hoztak létre annak érdekében, hogy tökéletesítse és felülvizsgálja a nemrég elfogadott nyelvtörvényt. A munkacsoport egyik javaslata várhatóan az lesz, hogy ne adjanak regionális státust a nemzeti kisebbségek nyelveinek. Ezzel sor kerülhet az ukrán nyelvtörvény átírására, amelynek a tervek szerint a címét is megváltoztatnák: „A nyelvek alkalmazásának rendjéről Ukrajnában”. A tervezet rendelkezései nem irányoznak elő a nemzeti kisebbségi nyelvek számára regionális státust, csupán intézkedések javasolhatók a védelmükre helyben, azokban az esetekben, amikor egy régió lakóinak legalább 30 százaléka az adott nyelvet beszéli. Mint ismeretes, a jelenlegi törvény ott teszi lehetővé egy kisebbség nyelvének a regionális státus elnyerését, ahol az azt beszélők lakosságon belüli aránya eléri a 10 százalékot. A végleges döntés meghozatala a kisebbségi nyelvek támogatásáról és védelméről a parlament hatáskörébe tartozna.